

ABDULLA ORIPOV HAYOTI VA IJODINI O'RGATISHDA INTERAKTIV METODLARDAN FOYDALANISH

Egamova Saida Jumanazar qizi

Toshkent viloyati Chirchiq davlat pedagogika universiteti Gumanitar fanlar fakulteti
O'zbek tili va adabiyoti yo'nalishi 2-bosqich talabasi

Usmonova Ziyoda

Ilmiy rahbar: Adabiyotshunoslik kafedrasini o'qituvchisi

ANNOTATSIYA

Ushbu maqolada o'zbek adabiyotining yetuk namoyondasi hisoblangan xalqimizning sevimli shoirlaridan biri, "O'zbekiston Qahramoni" Abdulla Oripovning hayoti hamda ijodiga oid maktab darsligidagi ma'lumotlarni o'rgatish jarayonida qo'llash mumkin bo'lgan interfaol usullar haqida so'z yuritiladi. O'quvchilarni adabiyotga muhabbat ruhida ulg'aytiruvchi, fanga nisbatan qiziqishlarini oshiruvchi, ularning dunyoqarashlarini kengaytiruvchi metodlar shoirning hayoti va ijodiga doir topshiriqlar misolida ko'rsatib beriladi. Maqolada " Klaster", "Mozaika", "Asar almashdi" usullaridan foydalanishning afzalliklari haqida so'z boradi.

Kalit so'zlar: klaster, mozaika, usul, metod, adabiyot, she'riyat, ijodkorlik, lirika, vatanparvarlik

KIRISH

Bugungi shiddatli zamon har bir sohaga o'z talablarini qo'ydi. Ushbu sohalardan ta'lim tizimi ham chetda qolmadi. Tizimning asosiy vazifasi etib, sifatli va samarali o'qitish belgilandi. Taraqqiyotning turli sohalarini zamonaviy yangiliklarni qabul qildi. Jumladan, ta'lim tizimida ham davr talablaridan kelib chiqqan holda, o'qish va o'qitishning bir qancha yangi shakllari joriy qilindi. Shulardan biri, ta'lim jarayonida interfaol zamonaviy metodlardan foydalanishdir. O'qituvchi va o'quvchini birdek izlanishga chorlaydigan ushbu usullar o'zining samarasini bugungi kunga qadar bir necha bor ko'rsatib kelmoqda. Ular o'quvchilarni mustaqil va teran fikrlashga, o'z fikrini erkin bayon qila olishga, o'tilgan mavzularni xotiralarida mustahkam saqlab qolishlariga, qiyosiy tahlil qobiliyatlarining shakllanishiga yordam berishi jihatidan ahamiyatlidir. Shu sababdan ham har bir o'qituvchiga o'quvchilar uchun qiziqarli va zamonaviy texnologiyalardan foydalangan holda dars mashg'ulotlarini sifatli olib borish asosiy vazifa qilib qo'yildi.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA METODOLOGIYA

Quyida Abdulla Oripov hayoti va ijodini o'rgatishda samarali bo'lgan, o'quvchilarda milliy ruh, vatanga muhabbat, sadoqatni oshirishga, ma'naviy oziqlantirishga xizmat qiladigan, yosh nuqtayi nazarini inobatga olgan holda tanlanadigan, qiziqarli o'yin va topshiriqlarni ko'rib chiqamiz.

1. "Qisqa sharh" topshirig'i. Ushbu topshiriqdan Abdulla Oripov hayotiga oid bo'lgan ma'lumotlar yuzasidan o'quvchilarning olgan bilimlarini tekshirib ko'rish maqsadida foydalanish mumkin. Bunda chap ustunda berilgan tushunchalarga o'quvchilar tomonidan izoh beriladi. Masalan: chap ustunda "Munojot" so'zi yozilgan bo'lsa, o'quvchilar quyidagicha javob berishlari mumkin: Ushbu asar Abdulla Oripov qalamiga mansub, she'r janrida yozilgan.

1941-yil 21-mart	
"Ayol"	
Umur shoir	
"Qo'riqxon"	
"Birinchi muhabbatim"	
"Yurtim shamoli"	
„Ona tilimga“	
Qasida	

2. "Asar adashdi" topshirig'i. Bunda Abdulla Oripov qalamiga mansub asarlarning nomi bir-biri bilan aralashtirilgan holda beriladi, o'quvchilar esa nomlarni to'g'rilab chiqishadi.

"Yurtim muhabbatim" _____
 "Birinchi shamoli" _____
 "Mitti tinglab" _____
 „„Munojot“ yulduz“ _____

NATIJALAR VA MUHOKAMA

"Mozaika" usuli. O`qituvchi ushbu metoddan foydalanar ekan o`quvchilarga quyidagicha vazifa beradi: Abdulla Oripov she`rlaridan olingan quyidagi parchalarni ketma-ketlikda bir butun holatda joylashtiring.

1. A. yildirim, yeldim, Yo'llarda, misoli, yeldim

B. Ellar, boshladi, havas, vodiysiga

D. keldim, Elvagay, boshiga, Hisorning

E. esding, Sen, taraldi, atlas, tanda, siym

F. ochildi, esding, Sen, jamoli, yorning

G. shamoli, O, shamoli, yurtim, yurtim.

1

2

3

4

5

6

She`r nomi:

Bu kabi usullarni dars jarayonida yakka yoki guruhlar kesimida amalga oshirish mumkin. Ushbu metodlar o`quvchilarda erkin fikrlash qobiliyatining shakllanishiga, jamoa bilan ishlashning takomillashuviga, og`zaki va yozma nutqning ravon bo`lishiga yordam beradi.

XULOSA

Xulosa qilib aytganda, ushbu interfaol topshiriqlar o`qituvchilarni ham, o`quvchilarni ham birdek faol bo`lishga undaydi. Ulardan nafaqat Abdulla Oripov hayoti va ijodi, balki boshqa mavzularni o`rgatishda ham foydalanib samarali natijalarga erishish mumkin. Eng muhimi, darslar mazmunli, o`quvchilar uchun qiziqarli o`tadi. O`quvchilarda fanga nisbatan qiziqish ortadi. Ushbu jarayonning qanday tashkil etilishi esa har bir o`qituvchidan pedagogik mahorat talab qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Adabiyot. 10-sinf uchun darslik./ B. To'xliyev, B. Karimov, K.Usmonova, — Toshkent.: "Davlat ilmiy nashriyoti", 2017

2. Adabiyot. 5-sinf uchun darslik./ S.Ahmedov, B.Qosimov, R.Qo'chqorov, Sh.Rizayev, —Toshkent.: 2020

3. Tosheva O,(2012). Taqdimot materiallaridan foydalanish usullari. Til va adabiyot ta'limi,-Toshkent, 12-son.

4. "Umumta'lim metodikasi " jurnali, 2018 1-,2-,3-,4-sonlar.

5.Arziqulov A. U,(2003), Interfaol usullar. Samarqand.

